МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТРАНСПОРТУ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Ігор МУРОВАНИЙ
«26» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Економіка транспорту»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – J Транспорт та послуги
спеціальність – J8 Автомобільний транспорт
освітня програма – Транспортно-логістичні системи автомобільних перевезень

Кафедра транспортної логістики

Силабус склав(ла) доцент кафедри транспортної логістики, к.т.н., доцент Ірина ПАВЛОВА

Силабус затверджений на засіданні кафедри транспортної логістики, протокол № 3 від «23» червня 2026 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент Василь ОНИЩУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Транспортно-логістичні системи автомобільних перевезень», протокол № 3 від «23» червня 2026 р.

Гарант ОП «Транспортно-логістичні системи автомобільних перевезень» к.т.н., доцент Василь ОНИЩУК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/2924

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Економіка транспорту»

Освітня програма	Транспортно-логістичні системи автомобільних перевезень
Галузь знань / Спеціальність	J Транспорт та послуги / J8 Автомобільний транспорт
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 2
Форма контролю	залік
Викладач(і)	к.т.н., доцент Ірина ПАВЛОВА електронна пошта: iryna.pavlova@lutsk-ntu.com.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Метою вивчення дисципліни є формування в здобувачів системних знань і практичних умінь щодо економічного обґрунтування та управління діяльністю транспортно-логістичних систем автомобільних перевезень: оцінювання ресурсів, витрат, тарифів, фінансових результатів та економічної ефективності транспортних рішень, інвестиційних проєктів і заходів сталого розвитку.

Завдання: 1. формування знань про місце транспорту в національній економіці, особливості ринку автотранспортних послуг та механізми його державного регулювання;
2. набуття навичок оцінювання основних і оборотних засобів, трудових ресурсів і продуктивності праці автотранспортного підприємства;
3. опанування методів формування та аналізу собівартості перевезень вантажів і пасажирів, визначення резервів її зниження;
4. формування вмінь розраховувати тарифи, фрахтові ставки й ціни на транспортно-логістичні послуги;
5. набуття навичок аналізу доходів, прибутку, рентабельності та беззбитковості діяльності автотранспортного підприємства;
6. формування здатності оцінювати економічну ефективність інвестицій, оновлення рухомого складу та впровадження інновацій на транспорті;
7. ознайомлення з економічними аспектами сталого розвитку транспорту, зовнішніми витратами та управлінням економічними ризиками, зокрема в умовах воєнного стану.

Пререквізити: Базові знання з економіки підприємства, економічної теорії та статистики на рівні бакалавра; дисципліни першого семестру освітньої програми: «Проєктний аналіз в транспортній логістиці», «Транспортно-експедиційна діяльність», «Логістичне проєктування мультимодальних перевезень».

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність особи розв’язувати складні задачі і проблеми транспортної галузі у сфері професійної (наукової) діяльності за певним видом транспортних систем і технологій та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК03 — Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05 — Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК06 — Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК07 — Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК04 — Здатність до управління ланцюгами поставок та логістичними центрами.

СК05 — Здатність до управління вантажними перевезеннями автомобільним транспортом, зокрема у складі мультимодальних перевезень.

СК08 — Здатність до управління надійністю та ефективністю транспортних систем і технологій.

СК13 — Здатність проєктувати ланцюги постачання, логістичні центри та мультимодальні схеми доставки з домінуючою автомобільною ланкою і обґрунтовувати їх техніко-економічну ефективність методами проєктного аналізу.

СК14 — Здатність забезпечувати сталість та стійкість транспортно-логістичних систем автомобільних перевезень – екологічну (декарбонізація, енергоефективність), економічну та організаційну – у тому числі в умовах кризових ситуацій, інфраструктурних обмежень і воєнного стану.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Економічні основи функціонування автомобільного транспорту								
1	Тема 1. Транспорт у системі національної економіки. Ринок автотранспортних послуг	2/1	4/0	13/18	19/19	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО4	ЗК03, ЗК07, СК05
2	Тема 2. Основні та оборотні засоби автотранспортного підприємства	2/0	4/1	13/18	19/19	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	ЗК03, ЗК06, СК08
3	Тема 3. Трудові ресурси та оплата праці на автомобільному транспорті	2/0	4/1	13/18	19/19	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	ЗК05, ЗК06, СК05, СК08
4	Тема 4. Собівартість автомобільних перевезень	2/0	4/1	13/18	19/19	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	ЗК03, ЗК06, СК05, СК08
Змістовий модуль 2. Змістовий модуль 2. Ціноутворення, ефективність і розвиток транспортно-логістичних систем								
5	Тема 5. Тарифи та ціноутворення на транспортно-логістичні послуги	2/1	4/1	13/18	19/20	МН1, МН2, МН4, МН6	МО2, МО5	ЗК03, ЗК05, СК04, СК05
6	Тема 6. Доходи, прибуток і рентабельність автотранспортного підприємства	2/0	4/1	13/18	19/19	МН1, МН2, МН6	МО2, МО4	ЗК03, ЗК07, СК08, СК13
7	Тема 7. Економічна ефективність інвестицій та інновацій на транспорті	2/0	4/1	14/18	20/19	МН1, МН2, МН6, МН7	МО5, МО7	ЗК05, ЗК07, СК13, СК14

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
8	Тема 8. Економічні аспекти сталого розвитку та ризиків на транспорті	1/0	2/0	13/16	16/16	МН1, МН4, МН6, МН7	МО7, МО9	ЗК03, ЗК07, СК14
	Разом	**15/2**	**30/6**	**105/142**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань); МН7 — індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень; МО9 — залік.

4. Результати навчання

ПРН01. Відшуковувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем.

ПРН03. Приймати ефективні рішення у сфері транспортних систем і технологій з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів, генерувати і порівнювати альтернативи, оцінювати потрібні ресурси і обмеження, аналізувати ризики.

ПРН11. Аналізувати та оцінювати ефективність ланцюгів поставок і логістичних центрів, здійснювати розрахунки відповідних показників.

ПРН16. Розробляти стратегії розвитку транспортно-логістичних систем автомобільних перевезень з урахуванням сучасних тенденцій, технологічних інновацій та вимог ринку.

ПРН19. Застосовувати економічні та фінансові інструменти для оцінки та підвищення ефективності транспортно-логістичних операцій.

ПРН20. Розуміти етичні, соціальні та екологічні аспекти професійної діяльності та приймати рішення з урахуванням сталого розвитку.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання

ЦСР 9 – Промисловість, інновації та інфраструктура

ЦСР 11 – Сталий розвиток міст і громад

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (40 %) + модульний контроль (60 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не

толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Транспорт у системі національної економіки. Ринок автотранспортних послуг

Роль і місце автомобільного транспорту в національній економіці, показники його діяльності. Ринок автотранспортних послуг: суб'єкти, сегменти, попит і пропозиція, еластичність попиту на перевезення. Конкуренція на ринку перевезень. Державне регулювання автомобільного транспорту: ліцензування, податкове регулювання, державна підтримка. Тенденції розвитку ринку транспортно-логістичних послуг в Україні та ЄС.

Тема 2. Основні та оборотні засоби автотранспортного підприємства

Склад і структура основних засобів автотранспортного підприємства. Оцінювання основних засобів, фізичний і моральний знос. Амортизація: методи нарахування, податковий і бухгалтерський облік. Показники використання основних засобів і рухомого складу (фондовіддача, коефіцієнти технічної готовності й випуску, використання пробігу та вантажопідйомності). Оборотні засоби: склад, нормування, показники оборотності.

Тема 3. Трудові ресурси та оплата праці на автомобільному транспорті

Персонал автотранспортного підприємства: склад, чисельність, планування потреби у водіях і ремонтних робітниках. Продуктивність праці: показники та чинники зростання. Режими праці та відпочинку водіїв. Форми й системи оплати праці водіїв (погодинна, відрядна, за пробіг, за тонно-кілометри), доплати та надбавки. Фонд оплати праці та його планування.

Тема 4. Собівартість автомобільних перевезень

Витрати автотранспортного підприємства: економічні елементи й статті калькуляції. Змінні та постійні витрати, витрати на 1 км пробігу і на 1 годину роботи. Калькулювання собівартості перевезень вантажів і пасажирів. Вплив техніко-експлуатаційних показників на собівартість. Резерви зниження собівартості: паливна економічність, використання пробігу і вантажопідйомності, технічне обслуговування.

Тема 5. Тарифи та ціноутворення на транспортно-логістичні послуги

Ціна й тариф на транспортну послугу. Чинники ціноутворення. Методи формування тарифів: витратні, ринкові, договірні. Тарифи на перевезення вантажів і пасажирів автомобільним транспортом. Формування фрахтових ставок у міжнародних перевезеннях. Ціноутворення на комплексні транспортно-експедиторські та логістичні послуги. Державне регулювання тарифів на пасажирські перевезення.

Тема 6. Доходи, прибуток і рентабельність автотранспортного підприємства

Доходи автотранспортного підприємства та їх формування. Прибуток: види, розподіл і використання. Показники рентабельності діяльності, перевезень і активів. Аналіз беззбитковості: точка беззбитковості, запас фінансової міцності, операційний важіль. Фінансовий стан підприємства та його аналіз. Шляхи підвищення прибутковості.

Тема 7. Економічна ефективність інвестицій та інновацій на транспорті

Інвестиції на автомобільному транспорті: джерела фінансування, лізинг рухомого складу. Методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів: чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма дохідності (IRR), індекс прибутковості, дисконтований термін окупності. Обґрунтування оновлення рухомого складу та вибору транспортних засобів. Економічна ефективність цифрових технологій та інновацій у транспортно-логістичних системах. Аналіз чутливості та ризиків проєкту.

Тема 8. Економічні аспекти сталого розвитку та ризиків на транспорті

Зовнішні витрати транспорту: викиди забруднювальних речовин і парникових газів, шум, аварійність, затори; методи їх оцінювання. Екологічний податок і платежі. Економіка декарбонізації автомобільного транспорту: альтернативні паливо й енергоустановки, енергоефективність. Економічні ризики транспортно-логістичних систем та управління ними, зокрема в умовах воєнного стану та інфраструктурних обмежень.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

1. Пилипенко, О. В., Глубіш, Л. Я., & Павлова, І. О. Економічна ефективність гібридних бізнес-моделей в умовах алгоритмічної конкуренції ринків. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2026. № 29. С. 1-20. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4740

2. Павлова І. О., Куць Н. Г., Дубицький О. С. Аналіз впливу інженерних інновацій на сталий розвиток транспортної інфраструктури. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки. 2025. Т. 36 (75), № 2, ч. 1. С. 266–273. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4738

3. Павлова І. О. Бойченко М. В., Коробкова О. М. Інноваційні підходи до управління ланцюгами постачань в умовах геополітичних ризиків. Актуальні питання економічних наук. 2025. № 18. С. 1-19. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4739

4. Павлова І. О., Самостян В .Р., Дембіцький В. М. Факторний аналіз формування мережі підприємств мобільного автосервісу. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. 2024. №1(22). С. 269-278. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4626

5. Самостян В. Р., Павлова І. О., Придюк В. М. Удосконалення логістичної стратегії підприємства на ринку транспортних послуг. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. Луцьк: ЛНТУ, 2024. № 1 (22). С. 285-295. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4736

6. Куць Н. Г., Павлова І. О. Транспортно-митна логістика в міжнародних перевезеннях повоєнної України. Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті. Луцьк: ЛНТУ, 2024. № 2 (23). С. 285-295. 134-141. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4737

7. Dembitskyi V., Murovanyi I., Maiak M., Pavlova I., Popovych P., Borysiakand O. Management of Sustainable Development of Car Service Enterprises. Digitalization and Sustainability for Development Management: Economic, Social, and Environmental Aspects: 3rd International Interdisciplinary Scientific Conference. 2023. Vol. 456. P. 1-13. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4770

8. Павлова І. О., Павлюсь О. В. Деякі аспекти організації комбінованих перевезень. Theory and practice of modern science. (Краків, № 24, 2023.). Краків, 2023. С.131-35. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4771

Праці інших авторів:

9. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 № 2344-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14

10. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00

13. Button K. Transport Economics. 4th ed. Cheltenham : Edward Elgar, 2022.

14. Rodrigue J.-P. The Geography of Transport Systems. 6th ed. London; New York : Routledge, 2024. URL: https://transportgeography.org

15. Brealey R. A., Myers S. C., Allen F., Edmans A. Principles of Corporate Finance. 14th ed. New York : McGraw Hill, 2023.

16. European Commission, Directorate-General for Mobility and Transport. Handbook on the External Costs of Transport: Version 2019 – 1.1. Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2020.

III. Інформаційні ресурси

17. Державна служба статистики України – URL: https://www.ukrstat.gov.ua

18. Eurostat. Transport statistics – URL: https://ec.europa.eu/eurostat/web/transport

19. International Transport Forum (OECD) – URL: https://www.itf-oecd.org

20. Портал відкритих даних України – URL: https://data.gov.ua